

مقابله

نظام آوایی

زبان فارسی

با

زبان دانمارکی

صدف عابدیان کاسگری

سرشناسه:
عنوان و نام پدیدآور: عابدیان کاسگری، صدف، ۱۳۶۵ -
مشخصات نشر: تهران: نشر دگراندیشان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: ۱۲۲ ص. : جدول ؛ ۵/۱۴ X ۵/۲۱ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۵۸۰-۲-۲
وضعیت فهرست - فیپا
یادداشت: کتابنامه: ص. ۹۲ - ۱۰۱.
موضوع: واژه‌نامه.
موضوع: آواشناسی -- مطالعات تطبیقی
موضوع: Phonetics -- Comparative studies
موضوع: زبان‌شناسی -- مطالعات تطبیقی
موضوع: Linguistics -- Comparative studies
موضوع: زبان دانمارکی -- آواشناسی
موضوع: Danish language -- Phonetics
موضوع: زبان فارسی -- آواشناسی
موضوع: Persian language -- Phonetics
رده‌بندی کنگره: P ۲۲۱/ع ۲۰۷/۱۱۹۷
رده‌بندی دیویی: ۴۱۱
شماره کتابشناسی: ۲۰۱۲۵۵۷

شماره نشر دگراندیشان

تهران: صندوق پست ۱۹۵۷۵/۱۷۱

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: کهن

طرح جلد: زهرا چمنگرد

بها: ۱۵ هزار تومان

سخن ناشر

زبان فارسی در حال حاضر به‌عنوان یکی از زبان‌های پویا و دارای ادبیات غنی تلقی می‌شود. آشنایی با زبان فارسی در بردارنده ارزش‌های علمی و معنوی سرشار از دانش‌های مختلف مربوط به آن است. امروزه با توجه به اهمیت و ضریب نفوذ زبان فارسی، مطالعه این زبان در بیشتر پژوهشکده‌های این حوزه دنبال می‌شود.

با توجه به مشکلات تلفظی برخی از فارسی‌آموزان در فراگویی صحیح آواهای فارسی، پژوهش‌های مربوط به آواهای فارسی به غیرفارسی‌زبانان ایرانی و غیرایرانی اهمیت بسیاری در ترویج زبان فارسی دارد. این پژوهش نشان داده است بررسی‌های مقابله‌ای می‌تواند به تشخیص منشاء خطاهای آوایی فارسی‌آموزان کمک کند لذا برنامه‌ریزان آموزش زبان فارسی غیرفارسی‌زبانان می‌توانند با استفاده از این نوع بررسی‌ها، خطاهای فارسی‌آموزان را تشخیص داده و مطالب درسی را با توجه به فراوانی وقوع خطاهای مزبور تهیه نمایند و از این طریق امکان فارسی‌آموزی غیرفارسی‌زبانان را تسهیل نموده و به گستره ترویج زبان فارسی یاری رسانند.

انتشارات دگراندیشان در نظر دارد در رساله ترویج زبان فارسی، آثار اندیشمندان را که در حوزه بررسی مقابله‌ای زبان فارسی با سایر زبان‌ها پژوهش می‌کنند به بازار کتاب معرفی نماید. از آنجا که تحلیل مقابله‌ای زبان فارسی با زبان‌های نوردیک در گسترش زبان فارسی در اروپای شمالی موثر است و تحلیل مقابله‌ای زبان فارسی با زبان دانمارکی به عنوان یکی از زبان‌های نوردیک برای نخستین بار در داخل کشور مورد پژوهش قرار گرفته است انتشارات دگراندیشان اقدام به نشر آن نموده و انتظار دارد مورد توجه و حمایت زبان‌شناسان و سایر اندیشمندان این حوزه قرار گیرد.

موسسه انتشارات دگراندیشان

فهرست مندرجات

ردیف	عنوان	صفحه
۱	مقدمه	۱
۳	فصل اول آموزش تلفظ زبان فارسی	۳
۲۹	فصل دوم زبان شناسی - مقابله‌ای و سطوح دشواری یادگیری زبان دوم	۲۹
۳۹	فصل سوم نظام‌های آوایی زبان فارسی و زبان دانمارکی	۳۹
۶۵	فصل چهارم مقایسه واکها و همخوان‌های زبان فارسی و زبان دانمارکی	۶۵
۹۱	کتابنامه	۹۱
۱۰۳	واژه‌نامه فارسی - انگلیسی	۱۰۳
۱۱۳	واژه‌نامه انگلیسی - فارسی	۱۱۳

پیشگفتار

پیچیدگی ذاتی زبان موجب شده است زبانشناسی برای مطالعه فراگیر زبان به بررسی جنبه‌های توصیفی و نظری برخی از رشته‌های دیگر روی آورد که یکی از ثمرات این تحول ایجاد یک حوزه بینارشته‌ای تحت عنوان زبانشناسی کاربردی^۲ و زیرشاخه‌ای به نام آواشناسی کاربردی^۳ است که به بررسی و ارائه راه‌حلهایی برای بررسی مشکلات مرتبط با آموزش تلفظ زبان می‌پردازد. در این حیطة، تحلیل مقابله‌ای^۴ به‌عنوان یکی از زیرمجموعه‌های اصلی این حوزه می‌تواند در آموزش زبان بیگانه^۵ و یا زبان دوم^۶ به نقش مهمی ایفا نماید. پژوهشگر زبانشناسی مقابله‌ای می‌تواند به کمک تحلیل مقابله‌ای زبان مادری^۷ و زبان دوم، معضلات زبان-آموز در یادگیری زبان دوم را کشف و با رفع آنها نه تنها موجبات تسریع یادگیری زبان‌آموز را فراهم آورد بلکه با ایجاد اصلاحات در تدوین مواد آموزشی، پایه‌های آموزش زبان، استحکام بخشد. مطالعات مقابله‌ای نظام-های زبانی از سال‌های ۱۹۴۰م. بعد در تلاش برای آموزش زبان بیگانه رواج یافت و نشان داد مفیدترین ابزار برای آموزش زبان خارجی می‌توانند آنهایی باشند که بر مطالعات مقابله‌ای استوارند.

^۲ applied linguistic

^۳ applied phonetics

^۴ contrastive analysis

^۵ foreign language

^۶ second language

زبان دوم: زبان هدف و مقصد زبان‌آموز است. این زبان، زبان رسمی جامعه بوده و با برقراری ارتباط میان افراد جامعه به کار برده می‌شود. زبان‌آموز برای اینکه بتواند در فعالیتهای اجتماعی و محیط اطراف خود سهیم باشد باید به این زبان تسلط کافی داشته باشد (مرادخانی، ۱۳۸۶)، منظور از زبان دوم در این کتاب زبان فارسی است.

^۷ language learner

زبان‌آموز یا آموزنده به کسی اطلاق می‌شود که در روند یادگیری زبان دوم شرکت دارد (سام، ۱۳۸۹).

^۸ mother tongue

پژوهش‌ها و روش‌شناسی آموزشی جدید نشان داده‌اند تلفظ قابل فهم، بخش ضروری توانش ارتباطی است. این کتاب با این پیش‌فرض که اغلب مشکلات تلفظی زبان‌آموزان دانمارکی ناشی از زبان مادری آنهاست، بر بنیان زبان‌شناسی کاربردی و در چارچوب زبان‌شناسی مقابله‌ای^۹ و رویکرد بررسی مقابله‌ای^{۱۰} به توصیف و مقابله نظام‌های آوایی^{۱۱} زبان‌های فارسی و دانمارکی و کشف شباهت‌ها و تفاوت‌های آنها می‌پردازد و با تجزیه و تحلیل خطاهای آوایی و مشخص نمودن ساختار و تعیین میزان آنها مهم-ترین حوزه‌های مشکل‌ساز در امر فارسی‌آموزی دانمارکی‌زبانان را پیش‌بینی کرده است که با شناخت آنها می‌توان به چگونگی تلفظ درست و بومی‌گونه آواها و فرآیندهای تیح واژه‌ها کمک کرد و مهارت گفتاری فارسی‌آموزان را افزایش داد. پژوهشگر در این تحقیق تلاش داشته با مطالعه منابع مختلف آواشناسی نسبت به تشخیص تفاوت‌ها و شباهت‌های واژه‌ها و همخوان‌های زبان فارسی و زبان دانمارکی مبادرت نموده و بر اساس الگوی پراتور با تعیین سطوح دشواری^{۱۲} حوزه‌های مشکل‌آفرین تلفظ زبان فارسی و حیطه بیشترین خطاهای آوایی فارسی‌آموزان دانمارکی را برای سخنوران دانمارکی‌زبان را مشخص نماید.

منابع و بدیان کاسگری

دانمارک - دی ۱۳۹۵

^۹ contrastive linguistics

^{۱۰} contrastive analysis

بررسی مقابله‌ای: روشی در پژوهش در زمینه فراگیری زبان دوم شامل مقایسه ساخت‌های زبان مادری یادگیرنده زبان دوم یا زبان مقصد برای تعیین شباهت‌ها و تفاوت‌های آنها (اگریدی و همکاران، ۲۰۰۵).

ترجمه درزی، (۱۳۸۶). W. O'Grady, et al.

^{۱۱} sound system

^{۱۲} levels of difficulty / hierarchy of difficulty

مقدمه

زبان به عنوان کهن‌ترین پدیده اجتماعی از دیرباز مورد توجه بشر قرار داشته است. ماهیت پیچیده زبان از چند قرن پیش از میلاد که پانینی^۱ قواعدی برای زبان سانسکریت تدوین کرد همواره کانون توجه اندیشمندان قرار داشت و به تدریج موجب پیدایش علم زبانشناسی شد. زبانشناسی علمی است که زبان را به عنوان پدیده‌ای مستقل مورد مطالعه و بررسی روشمند قرار می‌دهد. زبان‌شناسان، زبان را آسان‌ترین وسیله انتقال مفاهیم ذهنی می‌دانند و معتقدند زبان به عنوان یک نهاد اجتماعی ساده‌ترین ابزاری است که انسان می‌تواند برای ارتباط با سایرین از آن استفاده نماید. از زبان گامی به عنوان کلید شبکه‌های ارتباطی و گاه به عنوان وسیله‌ای یاد می‌شود که افراد با تسلط بر آن می‌توانند علاوه بر برقراری روابط اجتماعی هویت ویژه‌ای را کسب کنند.

در میان زبان‌های دنیا، خانواده زبان‌های هندواروپایی گسترده‌ترین خانواده زبانی است که گروه‌های زبانی آن در پی مهاجرت‌های تاریخی در شبه قاره هند، فلات ایران، و بخش‌هایی از قاره اروپا شکل گرفت. در این میان زبان فارسی به عنوان یکی از شاخص‌های اصلی هویت ایرانی رشد کرد و هویتی فراتر از نژاد ایران کسب نمود و امروزه ترویج آن به یکی از ارکان اصلی این هویت تبدیل شده است. فارسی زبان رسمی کشورهای ایران و تاجیکستان و یکی از دو زبان رسمی افغانستان (در کنار زبان پشتو) است. این زبان با نام‌های فارسی در ایران، تاجیکی در تاجیکستان، دری در افغانستان، زبان رسمی این سه کشور است. زبان فارسی هویتی فراتر از کشورهای ایران، تاجیکستان و افغانستان دارد و شمار بسیاری از مهاجران نیز در کشورهای مختلف به این زبان تکلم می‌کنند. زبان فارسی از حدود سال ۱۰۰۰م. تا سال ۱۸۰۰م. زبان میانجی بخش بزرگی از غرب و جنوب آسیا با قومیت‌های مختلف بوده و نفوذ بسیاری

^۱ I. Panini

در کشورهای مجاور شرقی و غربی همچون هند و عثمانی داشته و در دوره امپراتوری گورکانیان در هند، زبان رسمی اداری و نظامی سرزمین هند بوده و بزرگان و ادیبان هند و عثمانی سخن گفتن به این زبان را هنر و افتخار خود می‌شمردند.

در قرون اخیر فروپاشی امپراتوری عثمانی که زبان فارسی را زبان دیوانی خود می‌دانست، شوروی‌سازی آسیای مرکزی که موجبات رشد زبان روسی را فراهم آورد و زبان فارسی را به حاشیه راند، و میدان دادن به زبان انگلیسی در شبه قاره هند زبان فارسی را با چالش‌هایی جدی روبرو نمود اما از اهمیت آن نکاست (پهلوان، ۱۳۷۵: ۹-۱۵). زبان فارسی بر پایه تعریف، زبانی کلاسیک است؛ در سال ۱۸۷۲م. در نشست ادیبان و زبان‌شناسان اروپایی در برلین، زبان‌های یونانی، فارسی، لاتین و سانسکریت به عنوان زبان‌های کلاسیک جهان برگزیده شدند. از دیدگاه علمی، زبانی کلاسیک به شمار می‌آید که در درجه اول باستانی باشد، در درجه دوم، ادبیات غنی داشته باشد و در درجه سوم در آخرین هزاره عمده خود تغییرات اندکی کرده باشد. زبان فارسی از منظر برخی ویژگی‌های زبانشناختی مانند تنوع واژه‌ها و دامنه واژگانی یکی از غنی‌ترین زبان‌های خانواده زبان‌های هندواروپایی به‌شمار می‌آید. از زبان فارسی واژه‌های زیادی در دیگر زبان‌ها به وام گرفته شده‌است. شمار واژه‌های فارسی در زبان انگلیسی ۸۱۱ واژه است (کای^۲، ۲۰۰۴). فارسی از نظر شمار و تنوع واژه‌ها در میان سه زبان اول جهان قرار دارد (رحماندوست، ۱۳۸۷: پیشگفتار).